Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/bdLVK-J/22
Názov predmetu	Ľudová výtvarná kultúra
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	doc. PhDr. Martina Bocánová, PhD. (prednášajúci), prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD. (prednášajúci)

Cieľ

1.Vedomosti: Študent získa vedomosti v oblasti ľudového výtvarného umenia, ktoré vo vzťahu k estetickej norme, hodnote a funkcii vykazuje odlišné parametre ako umenie vysoké. Študent získa prehľad o originálnych dekoračných prvkoch, ich pôvode, význame a prechode až do súčasnosti s možnosťami nového využitia v oblasti dekorácie a dizajnu.
2. Zručnosti: Študent sa bude vedieť orientovať v oblasti ľudového umenia v rôznych oblastiach materiálnej kultúry s prepojením na významy, ktoré sa definujú na úrovni symboliky a kontextov duchovnej kultúry.
3. Profesijné kompetencie: Schopnosť vyhodnotiť kvalitatívne odlišnosti pôvodných foriem a prejavov ľudovej kultúry a nových foriem. Schopnosť pracovať v hodnotiacich komisiách zameraných na estetiku, ľudové umenie, hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo, schopnosť využiť znalosti v kreatívnom priemysle.
4. Študent si perspektívne vytvára odborné kompetencie pre prácu v organizáciách ktoré sa orientujú nielen na remeselnú výrobu, ale aj dizajn. Z oblasti teoretického záberu získava povedomie o regionálnych špecifikách a tiež o symbole, znaku a ich významoch v kultúrno historickom kontexte. Získava vedomosti pre prácu v hodnotiacich komisiách pre hmotné i nehmotné kultúrne dedičstvo

Podmienky na absolvovanie predmetu

Aktívna účasť na prednáškach a seminároch. Prezentácia projektu na vybranú tému
100% záverečné hodnotenie – 70% ústna skúška, 30% spracovanie seminárnej práce. Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Priebežné hodnotenie

Nie

Záverečné hodnotenie

Aktívna účasť na prednáškach a seminároch. Prezentácia projektu na vybranú tému
100% záverečné hodnotenie – 70% ústna skúška, 30% spracovanie seminárnej práce. Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Váha hodnotenia predmetu (priebežné/záverečné)

záverečné

Výsledky vzdelávania

1.Vedomosti: Študent získa vedomosti v oblasti ľudového výtvarného umenia, ktoré vo vzťahu k estetickej norme, hodnote a funkcii vykazuje odlišné parametre ako umenie vysoké. Študent získa prehľad o originálnych dekoračných prvkoch, ich pôvode, význame a prechode až do súčasnosti s možnosťami nového využitia v oblasti dekorácie a dizajnu.
2. Zručnosti: Študent sa bude vedieť orientovať v oblasti ľudového umenia v rôznych oblastiach materiálnej kultúry s prepojením na významy, ktoré sa definujú na úrovni symboliky a kontextov duchovnej kultúry.
3. Profesijné kompetencie: Schopnosť vyhodnotiť kvalitatívne odlišnosti pôvodných foriem a prejavov ľudovej kultúry a nových foriem. Schopnosť pracovať v hodnotiacich komisiách zameraných na estetiku, ľudové umenie, hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo, schopnosť využiť znalosti v kreatívnom priemysle.
4. Študent si perspektívne vytvára odborné kompetencie pre prácu v organizáciách ktoré sa orientujú nielen na remeselnú výrobu, ale aj dizajn. Z oblasti teoretického záberu získava povedomie o regionálnych špecifikách a tiež o symbole, znaku a ich významoch v kultúrno historickom kontexte. Získava vedomosti pre prácu v hodnotiacich komisiách pre hmotné i nehmotné kultúrne dedičstvo.

Stručná osnova predmetu

Ľudové výtvarné umenie – teoretické východiská
Ľudový textil a jeho zdobnosť. Špeciálne techniky – modrotlač, čipkárstvo, paličkovanie...
Keramika – hrnčiarstvo, džbankárstvo, figurálna plastika
Spracovanie kovu – drotárstvo, kováčstvo, šperkárstvo
Ľudové sklo – maľby na skle, výrobky zo skla a ich estetická hodnota
Prírodné materiály – šúpolie, slama, prútie – estetický a praktický rozmer
Drevo – estetika úžitkových predmetov dennej potreby, náhrobné kríže, božie muky, úle
Koža – ľudové kožušníctvo, spracovanie kože – symbolika vzorov
Tkaniny – výšivka – symbolika a estetika
Ľudové pečivo – obradové zdobenie a význam, medovnikárske formy
Ľudové hračky, bábkové divadlo
Výzdoba interiéru a exteriéru – maľované ohniská, nábytok

Sylabus predmetu

Ľudové výtvarné umenie – teoretické východiská
Ľudový textil a jeho zdobnosť. Špeciálne techniky – modrotlač, čipkárstvo, paličkovanie...

Keramika – hrnčiarstvo, džbankárstvo, figurálna plastika
Spracovanie kovu – drotárstvo, kováčstvo, šperkárstvo
Ľudové sklo – maľby na skle, výrobky zo skla a ich estetická hodnota
Prírodné materiály – šúpolie, slama, prútie – estetický a praktický rozmer
Drevo – estetika úžitkových predmetov dennej potreby, náhrobné kríže, božie muky, úle
Koža – ľudové kožušníctvo, spracovanie kože – symbolika vzorov
Tkaniny – výšivka – symbolika a estetika
Ľudové pečivo – obradové zdobenie a význam, medovnikárske formy
Ľudové hračky, bábkové divadlo
Výzdoba interiéru a exteriéru – maľované ohniská, nábytok

Odporúčaná literatúra

BOCÁNOVÁ, M. a kol. 2021. Štefan Cyril Parrák – život a dielo. Bratislava: NSS 2021. s. 224. ISBN 978-80-973341-4-7.
MELICHERČÍK,, A. 1996. Tradičné a netradičné v ľudovej kultúre. Slovenský národopis, r. 14, č. 4, Bratislava: ÚeT SAV. S. 563 – 569.
LANGER, J. 1967. K problematike insitného ľudového umenia. In: Národopisné aktuality, r. 4, č. 2, Krajské stredisko lidového umění ve Strážnici. S. 23 – 26.
LANDSFELD, H. 1962. Dva neznáme nástroje na zdobenie hrnčiarskeho riadu. Sborník Slovenského národného múzea. Etnografia, r. 56, Martin: Osveta. S. 130 – 136.
FÁBRY, R. 1962. Ignác Bizmayer. Bratislava. Vydavateľstvo Slovenského fondu výtvarných umení.
DANGLOVÁ, O. 2001. Dekor, symbol. Dekoratívna tradícia na Slovensku a európsky kontext. Bratislava: Veda. S. 240. ISBN 80-224-0675-9.
VÁCLAVÍK, A. Výroční obyčeje a lidové umění. Praha: ČSAV. S. 685. ISBN 978-80-85948-74-5.
HLAVÁČ, Ľ. 1979. O ľudovom výtvarnom umení roľníckeho prostredia. Bratislava: Príroda. S. 215. ISBN 64-193-79.
KOVAČEVIČOVÁ, E. 1974. Lidové výtvarné umění. Slovensko. Praha: SPN. S. 214. ISBN 14-445-74.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 60 hodín, z toho
Prezenčné: 24 hodín
samoštúdium: 36 hodín